

6 × 9 m in stranišča. Stavba ima prostorne kleti, kjer je tudi pralnica - kopalnica in kurnik. Zunanost nam kaže tipičen primer lesene planinske šole in je v poseben okras kraju, ki je že od nekdaj priljubljena izletna točka. Stroški so znašali 250.000 din. Država je dala že pred leti 10.000 din podpore, bivši občinski odbor v Mariboru 15.000 din, banovina 20.000 din podpore in 30.000 din brezobrestnega posojila za dobo desetih let. Občina Svetina je iz svojega gozda prispevala gradbeni les, katerega se je porabilo kakih 200 m³, za ostalo potrebno vsoto pa je občina Teharje najela amortizacijsko posojilo. — S

Spominčica na grob Emilu Adamiču

Nepozabni nam tovariš Emil! Tako radi bi se bili z besedo poslovili od Tebe ob Tvojem zadnjem domu pri sv. Križu, toda beseda ni mogla na dan — objemala nas je nema žalost, ki nam ni pustila od suhih besed, s katerimi se nikakor ne da povedati to, kar čuti ranjeno srce. Bil si nam že na učiteljskem pravi tovariš — bratovski si nam priskočil na pomoč, ako nam je nagajala kaka poredna nota ali se nam ni hotel posrečiti pravi akord. Bil si nam že takrat pevski in glasbeni vodja, a tudi Tvoj svetel značaj in plemenito srce je vedno harmoniziralo z nami — tvojimi prijatelji in tovariši! In ko smo se sestali zadnjič ob 35 letnici našega trpljenja v divnem gorejskem Trziču, si dospel med nas zadnji — a tisočkrat škoda, da si sedaj odšel prvi tja, od koder ni vrnitve.

Dajte nam dela!

Osem sto nas je, ki iz dneva v dan čakamo in gledamo v brezupnost. Kaj pomeni to za nas, kaj za družbo in dobo, v kateri živimo? Naj to neizčrpljivo problematiko sedanjosti vsaj približno prikažejo naslednje vrstice, ki naj bodo naši javnosti v informacijo, odgovornim pa, ki z mirnostjo in resigniranostjo gledajo 800 propadajočih mladih življenj, v resno syarilo.

Z ljubeznijo in voljo zgrajeni temelji idealizma, morale in časti se majejo. Razmere v katerih živimo so nam dale pečat dvojnega ponižanja. Prvo ponižanje smo doživeli ob spoznanju, da se naš spotevencirani idealizem ne upošteva ter da nihče njima smisla, da bi te mlade prekipeljavajoče sile daj v službo narodu. Drugo, ki je morda še večje od prvega, pa je zavest, da kljub sposobnosti za delo in dejal bi v kulminaciji mladih sil, živimo na račun drugih, bodisi staršev ali pa od javnih podpor. Oboje nas ponižuje ter razkrajja človeško dostojanstvo in čast. Zdi se celo, da je na delu neka razumljivo nerazumljiva tendenca, ki hoče mladim ljudem zlomiti poštenost, da bi jih naredila ponižne in neodporne za eksperimente, ki so čestokrat v dnevnici politiki »potrebni«. Nujno je, da v takih okoliščinah marsikdo klone in se ne dvigne več. Mlad je doživel »notranji preporod« in spoznal zakonitosti današnjega življenja, katerega nosilci so kameleonski značaji.

Kdo ima pravico narod postavljati v tako usodno stanje, kdo jim je dovolil igrati se z usodo naroda? Ni fraza, da so kulturnejši in izobraženejši narodi tudi gospodarsko močnejši. Logična konsekvence tega dejstva je, da z gospodarsko močjo raste tudi politična in z njo zvezana agresivnost, katere žrtev postanejo manjši in slabšeji. To resnico smo spoznali mi vsi ter z grozo gledamo na usodo naroda, ki ga ljubimo.

Ugovor in trditve, da ni kreditov, naj odpade, ker njegove utemeljenosti nikakor ne moremo priznati. Ali mora biti res postavka za prosveto v državnem proračunu zavržena pastorka? Narod plača in daje ogromne datjave, nima li pravice zahtevati vsaj minimum

prezidavanjem se je pričelo 18. maja t. l. in je bil pouk od tedaj prekinjen, ker ni v kraju nobenega zasilnega prostora.

Slovesne otvoritve se je kot zastopnik kralj. banske uprave udeležil g. banovinski šolski nadzornik Štrukelj, za sresko načelstvo pa sreski šolski nadzornik g. Pestevšek. Po blagoslovitvenih obredih, katere je opravil šentrupeški župnik g. Jager, in po pozdravnih in priložnostnih govorih je krajevni šolski odbor pogostil zastopnike oblasti, obrtnike in druge povablence. Pri slovesnosti je sodelovala znana svetinska godba na pihala.

Povzpeli smo se takrat na skaloviti Ljubelj in v duhu vidim Tvojo mogočno postavo — razprostrli si roke — objeli smo se na meji tužnega Korotana in vzkliknili si: Fantje, mi si ostanemo zvesti do groba! Da, ljubi Emil! Zvest si nam ostal do groba. Vedno si se zanimal za našo usodo in za usodo naših rodbin. Dober si bil — predober!

Dovolj torej — brate — da Ti posadim na grob skromno spominčico: Tudi mi smo bili Tebi vedno zvesti, ostanemo Ti zvesti ne samo do groba — tudi v Tvoj prerani grob sega naša nevenljiva zvestoba in ljubezen do Tebe, dragi Emil — do Tvojih lepih pesmi in do Tvojega zlatega tovariškega srca!

Spavaj mirno in snivaj o preteklih srečnih letih naše mladosti. Večni ti spomin!

Tone Kuhar in tovariši — sošolci.

— urejeno šolstvo? (200 učnih moči manjka samo v dravski banovini.)

V naši borbi za nastavev nam nihče ne more očitati sebičnosti in kruhoborstva. Ne borimo se za kos kruha, ki bi ga z nastavitvijo dobili. Taka metoda bi nas poniževala in jo odklanjamo. Sklicujemo se le na potrebo celote naroda. Prav tako pa tudi najodločnejše odklanjamo naziranje, da je bil s tem, ko je bil nekdo nastavljen, deležen neke posebne milosti in še nadalje, da se v ta pojem vključuje neka apriorna hvaležnost tistim, ki so ga nastavili in mu »pomagali«. Hočemo dela in dati narodu, kar po svojih strokovnih sposobnostih dati moremo. Le tako bo narodu dana pot k boljši in lepši bodočnosti, ki tudi ne sme biti več samo beseda.

Komur od merodajnih je kaj za mladino ter njen moralni obstoj in dalje, komur so interesi naroda sveti, ta ne more in ne sme mimo teh faktov. Naj se vendar že začne razmišljati o tem prevažnem vprašanju in naj vse delo ne obstoja le v tolažbah, da bodo nastavitve »prihodnji mesec«, kar se nam iz dneva v dan servira.

Nihče nima in noče imeti razumevanja za naše težnje, čeprav je naša zahteva in borba pravična in bolj življenska, kakor katerakoli in kdajkoli. Moč je v nas samih, zainteresirani moramo k tej akciji vse tiste, ki o tem odločajo in tudi tiste, ki imajo od te odločitve korist. Sami moramo začeti reševati svoja življenjska vprašanja. Ostanimo trdni kljub ponižanju, ki se nam meče v obraz! Z voljo, z zaupanjem v bodočnost ter s spontanostjo in solidarnim nastopom tudi uspeh ne more in ne sme izostati!

Brezposelni učiteljski abiturient.

— Če hočeš dobiti kako službo, je boljše da koga poznaš, kot da kaj znaš.

Jos. R. Pollok, prof. na Mihiganski univerzi v Ameriki.

Naš glas

O začetkih novega dela

Naloga vzgojitelja in učitelja je, da vztrajno odstranjuje ovire, ki zavirajo otroka v normalnem in uspešnem razvoju in da pomaga pri ustvarjanju novih činiteljev in dejstev, ki pospešujejo in omogočujejo otrokov razvoj. V šoli bo učitelj za to lahko že nekaj storil, a vse to ne bo niti procent tega, kar mora on kot sodoben učitelj storiti.

Večino svojega mladega časa preživi otrok na domu, kjer živi v stalni skupnosti z domačimi. V šoli se otrok samo uči, a igra se, i.e., opravlja razna domača dela, spi itd. le doma. O vsem tem učitelj mnogokrat nima prave slike, ker se ne potrudí do otrokovega miljeja. Včasih dobi tudi nehoti vpogled v to otrokovo življenje in če je pravi učitelj, se tedaj vsaj malo zamisli.

Vsak, ki hoče biti sodoben in aktiven učitelj, bo z novim delom pričel z največjo delavnostjo, nesebičnostjo in vztrajnostjo.

A kako začeti? — se morda ta ali oni sprašuje. Za uspešen začetek je predvsem potrebno, da učitelj opusti do sedaj morda pri marsikomu običajno malomeščansko vzvišeno stališče nad maso. Radi svoje izobrazbe in svojih vzgojiteljskih sposobnosti in dolžnosti mora biti učitelj v vsakem oziru nad ljudstvom, a tega ljudstvo ne sme čutiti kot prepad, ki loči dva bregova, ampak kot izvir novih sil in pobud za splošen dvig. Vsak učitelj, — zlasti pa pripadniki, ki smo dovršili tudi »solo brezposelnosti«, — sam čuti in doživlja materialno in duševno — duhovno bedo in krizo naših dni in mu zato korak do ljudstva ne bo neroden in neprijeten, ampak notranja meja za prelom z izživetjo preteklosti in sprostitve sil v stvarnejšem delu.

Tovarišice!

Koliko sto mladih učiteljic je raztepenih naokrog po Sloveniji in skorajda ne vedo druga za drugo! V zapuščenih krajih, gorskih seliščih, vseh stisnjenih med bregove, na slabo organiziranih šolah, oddaljenih od prometnih sredstev, izgubljajo svoje energije v tem, ko iščejo polje svojega udejstvovanja, ko hočejo dati življenja svojim mladim silam. Izgubljajo se v iskanju in le redke so, ki najdejo takšno zaposlitev, ki bi jih povsem zadovoljila. Večina pa jih je, ki se ne znajdejo, katere so v svojem kraju tako slabo zasidrane, kot da pričakujejo, da jih odpiha vsak čus kakšna sapica.

Nikakor ni v interesu učiteljice, katere delo v šoli naj bi rastle iz potreb okoliša, da podoželja ne pozna. Spoznati ga mora v njegovem gospodarsko-kulturno-socialno razvijajočem se dejanju in nehanju. Posebno naj bi se potrudila vsaka učiteljica spoznati, v kakšnih razmerah živi žena sredi tega dogajanja. In pri iskanju vzrokov teh razmer bodo nastala vprašanja, ki bodo nujno zahtevala odgovor. Samo bo rastlo delo, ki sicer ne bo plačano, ki pa bo vendar plodonosno, zakaj

problem naše žene nam bo prikazalo v novi luči.

Da pa bo mogoče takšno delo med učiteljicami, morajo biti te med seboj v stalnem kontaktu. Posebno one, ki imajo že več službenih let in so se kolikor toliko že zvišale v podeželske razmere, naj bi se strnile ter poskusile vsaj s pismi vpeljati mlajše tovarišice v delo na vasi. Nadalje bi bilo želeli, da se učiteljice v polni meri priključijo delu za naš učiteljski pokret, ki zastopa načelo, da je treba dvigniti ugled ženskega dela na višino ugleda, ki ga uživa moško delo. Zenska imej pravico soodločanja v vseh vprašanjih!

Nadalje bi se morale zavzeti vse učiteljice za to, da mlajših tovarišic in tovarišev ne bodo več nastavliali na nižje organizirane šole, kjer so brez močne opore vprav v prvih službenih korakih, ko potrebujejo nasvetov in vpeljevanja v delo. Premnogokrat se ne najdejo in zgrešita mlada tovarišica in tovariš cilj svojega delovanja vprav radi tega, ker sta v najtežjih dneh prepuščena sama sebi!

Tovarišice, pozivamo vas vse, ki je v vas ogenj mladih misli, da se priključite našemu pokretu in podprete vsako našo akcijo, ki bo stremila za dvigom učiteljevega dela!

Splošne vesti

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

želita

vsem čitateljem, sotrudnikom, tovarišicam in tovarišem

Uredništvo in uprava

»Učiteljskega tovariša«

— Prihodnja številka »Učiteljskega tovariša« izide zaradi božičnih praznikov v četrtek 31. decembra.

Vsem članicam in članom

želi

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
JUJ — sekcija za dravsko banovino

ODKLONJENA RESOLUCIJA NA ZBOROVANJU HRVATSKIH UČITELJEV.

»Jutro« od 12. t. m. piše pod tem naslovom:

Poročali smo že, da se na Hrvatskem vršijo učiteljska zborovanja, ki jih izven okvira učiteljske stanovske organizacije sklicujejo sreski šolski nadzorniki. Zborovanja se sklicujejo na osnovi §§ 147 in 148 zakona o narodnih šolah in je udeležba na njih za vse učiteljske obvezna. V sredo je bilo tako zborovanje v Varaždinu, v četrtek pa v Krapini za učiteljsko iz srezov Krapina, Klanjec, Zlatar, Stubica in Sv. Ivan Zelina. O poteku zborovanja posnemamo po zagrebških listih:

Predsedoval je sreski nadzornik za krapinski srez Bakliž. Kakor v Varaždinu je imel tudi v Krapini glavni referat načelnik ministrstva prosvete Ilija Maričić. Nato je bila prečitana že pripravljena resolucija, ki najprej pravi, da učitelji iz gori navedenih srezov pozivajo vladu, naj se jim v materialnem pogledu vrne, kar jim je bilo v zadnjih letih odvzeto.

Po prečitani resoluciji se je oglasilo nekaj navzočih učiteljev, od katerih so nekateri zahtevali, naj se prvi del resolucije briše, ker je odvšen. Isto zahtevo so namreč postavili učitelji že na skupščinah svoje stanovske organizacije. Nastala je debata, v kateri je bil končno stavljen in od vseh z aklamacijo odobren predlog, naj se dotični pasus sicer pusti v resoluciji, toda pristavijo naj se mu besede »... kakor je to učiteljsko že ponovno zahtevalo na svojih društvenih zborovanjih in na učiteljskem kongresu«.

Predsedujoči šolski nadzornik tega dostavka ni hotel vstaviti v resolucijo, zaradi česar je predlagatelj protestiral in predlagal, naj se potem rajši vsa resolucija odkloni, ker je itak samo papir in ne pomeni nič. Ta predlog je bil z burno aklamacijo soglasno sprejet.

Složni in odlični nastop učiteljskega močno vplival na prisotnega ministrskega načelnika Maričića. Dvignil se je in v lepem govoru čestital učiteljski Hrvatskega Zagorja, da je tako kompaktno in enodušno. Po vsem tem mu ni potrebna nikakva resolucija, kajti resolucija je res le papir, ki se čita ali ne čita, za njega pa je važno to, kar je videl, in o tem bo poročal ministru. Pozival je končno učiteljsko, naj bo res ljudsko učiteljsko in naj po svojih najboljših močeh naredi vse, da bo prebivalstvo dobro. On bo tudi brez resolucije storil kolikor največ bo mogel.

ZADRUŽNO KNJIGOVODSKI TEČAJ ZA BREZPOSELNE UČIT. ABITURIENTE

JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani priredi dvomesečni večerni tečaj za združno knjigovodstvo, organizacijo in vodstvo zadrug. Tečaj se prične 18. januarja 1937 ob 19. uri v prostorih gremialne šole v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica. Predavanja bodo dnevno po dve uri od 19. do 21. ure do konca februarja 1937. Sobote in prazniki so izzeti. Med tečajem bo tudi več poučnih ekskurzij. Vse učne pripomočke in pouk dobijo udeleženci brezplačno. Tečaj je namenjen zgolj brezposelnim učit. abiturientkam in abiturientom. Prijave se bodo upoštevale po vrstnem redu dospelosti, ker je število udeležencev omejeno. Nasloviti jih je na JUJ — sekcijo za dravsko banovino v Ljubljani. Hrano in stanovanje si morajo tečajniki sami oskrbeti. Pripominjamo, da se bo sličen tečaj vršil v najkrajšem času tudi v Mariboru za mariborske abituriente. Z ozirom na to, da se bodo mogli teh tečajev udeležiti

abiturienti in abiturientke iz Ljubljane oziroma iz Maribora, bo sekcija za zunanje priredila še en tak tečaj v teku glavnih počitnic, ko je mogoče dobiti v internatih cenena stanovanja.

JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani.

Tajnik: P. v. podpredsednica:
Metod Kumelj s. r. Franja Završanova s. r.

PEDAGOGSKA EKSURZIJA JUJ NA ČESKOSLOVAŠKO

Ekskurzijski odsek bo organiziral v drugi polovici meseca maja 1937. 10 dnevno pedagoško ekskurzijo na Čekoslovaško. Potovali bi v avtobusih na progi: Ljubljana, Maribor, Wien, Bratislava, Brno, Zlin, Olomouc, Pardubice, Praga, Plzen, Č. Budjevice, Linz, Celovec, Ljubljana. Vožnja in vsa oskrba ca 1600 din. Prijave do 15. januarja 1937. Mesečni obroki a 260 din od decembra do vključno maja. Za vsako prijavnico bo odprt konto pri Učit. posojilnici v Ljubljani. Prijavnico in čeke bomo poslali po 15. dec. 1936, ko bo ugotovljeno, če je dovolj prijavljenec. Prijave EO pri JUJ v Ljubljani, Franciška ulica 6.

— Smučarski tečaj. Slovensko Planinsko društvo priredi v sporazumu z JUJ, sekcijo za dravsko banovino, smučarski tečaj za učiteljsko na Veliki Planini od 1. do 9. januarja 1937. Tečaj bo vodil učitelj JZSS. Stanovanje in hrana dnevno 25 din. Prijave sprejema do 25. decembra JUJ v Ljubljani, Franciška ulica 6. Velika Planina leži na najbolj prostorni planini in je lahko dostopna iz postaje Kamnik. Nudi najboljše smučarske terene. Je pravi smučarski raj, posebno za začetnike, radi nešteto položnih pobočij. Snežne prilike so jako ugodne za vežbanje. Snežne prilike na Veliki Planini so že sedaj zelo ugodne. Prostrana smučišča pokriva nad 60 cm snega.

EKSURZIJA UČITELJSTVA NA SVE- TOVNO RAZSTAVO V PARIZ

Ekskurzijski odsek JUJ sekcije za dravsko banovino bo organiziral za učiteljsko in po njih vpeljane sorodnike in znance 12 dnevno potovanje na svetovno razstavo v Pariz v prvi polovici meseca julija 1937. Tja grede bi potovali preko Švice, nazaj grede preko Italije. Med potjo si bomo ogledali posamezna mesta in njihove zanimivosti. Posebno pazno bo odbor pri organizaciji poklanjal pedagoškim in kulturnim ustanovam. Podrobnosti za enkrat še ne moremo objaviti, sporočamo pa približno ceno in upamo, da ne bo prekoračena. Stroški za potovanje, prehrano, stanovanje, ogled razstave itd. so preračunani na

2200 Din.

Ta znesek morejo prijavitelci plačati v mesečnih obrokih a 275 din od decembra do vključno julija 1937. Prijavni rok je do 15. januarja 1937. Naknadne prijave bomo upoštevali le po možnosti. Če se bo do najavljenega roka prijavilo zadostno število udeležencev, bomo vsem poslali v podpis prijavnico in čke Učit. hranilnice in posojilnice v Ljubljani, kamor bodo nakazovali mesečne obroke. Istočasno s podpisom prijavnice bodo morali prijavitelci plačati tudi prvi obrok. Ostale podrobnosti bodo sledile v prihodnjih številkah »Učit. tovariša«. Prijave: EO pri JUJ v Ljubljani, Franciška ulica 6.

— Praktični učiteljski izpiti na drž učiteljski šoli v Ljubljani, ki so se vršili pod predstvom direktorja Marolta Nandeta v dneh od 4. do 14. decembra t. l., so se končali s sledečim izidom: S prav dobrim uspehom so napravili izpit sledeči učitelji(-ice)-pripravniki: Erker Gabrijela, Ajdovec, Novo mesto; Grile Ljudmila, Kopanj, Ljubljana okolica; Hamersak Pavla, Solčava, Gornji grad; Kos Ana, Sodražica, Kočevje; Košir Franciška, Sv. Lenart, Laško; Kožuh-Svoboda Alma, Naklo, Kranj; Slapar Vera, Studenec, Krško. Z dobrim uspehom pa: Cirk Zdenka, Briva, Kočevje; Duša Vekoslava, Mozelj, Kočevje; Ile Marija, Sodražica, Kočevje; Pirč Marija, Radovica, Črnomelj; Skulič Edvard, Gornje Pirnice, Ljubljana okolica, in Šušteršič Justina, Černošnice, Novo mesto. Reprobirani pa so bili 2 kandidata in 2 kandidatki. Izpitni odbor.